

VERSLAG EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 19 juni 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.24 uur

Aanwezig: H.E.H. van Niejenhuis (voorzitter, PvdA), GroenLinks: A.M.M. Schoutens, J. Sietsma, M. Wijnja; PvdA: T.J. Bushoff, M. van der Laan; D66: B.N. Benjamins, W. Paulusma; SP: B. de Greef, L.L.B. Wobma; VVD: E.H. Hessels, I. Jacobs-Setz; ChristenUnie: E. Heemstra; Partij voor de Dieren: T. van Zoelen; CDA: R. Bolle; 100% Groningen: D. Mellies; Stad en Ommeland: L.E.J. van der Laan; Student en Stad: J. van Deelen; PVV: K.A. Uneken

Namens de griffie: W.T. Meijer (raadsadviseur)

Namens het college: burgemeester P.E.J. den Oudsten, wethouder R. van der Schaaf

Insprekers: mevrouw Kiki (op persoonlijke titel)

Verder aanwezig: mevrouw Hermans (Ombudsman Groningen), de heer Van der Wal (directie)

Verslag: J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Burgemeester Den Oudsten:

- Beveelt van harte aan om deel te nemen aan de conferentie voor gemeenteraden in het gaswinningsgebied op 29 juni 2019, waar gestreefd wordt het Nationaal Programma Groningen vanuit gezamenlijkheid te benaderen.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Conformstukken

A.3.a. Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2019 (raadsvoorstel 24 mei 2019)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

A.3.b. Aanvullende kredieten jaarrekening 2018 (raadsvoorstel 29 mei 2019)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

A.4. Rondvraag

Dhr. Mellies (100% Groningen):

- Leest in het nieuws over een toenemend aantal overvallen, volgens RTV Noord zelfs een overvalgolf. Met name het tankstation van de Shell aan de Zonnelaan moet het ontgelden.
- Vraagt of er inderdaad sprake is van een toename van het aantal overvallen in de stad.
- Is benieuwd wat er met de preventieve maatregelen is gebeurd die vermeld stonden in schriftelijke vragen van de VVD uit 2008, waaronder het 50% vergoeden door de gemeente van veiligheidssystemen met een bepaald maximum. Kan de lijst maatregelen nagelopen worden?

Burgemeester Den Oudsten:

- Antwoordt dat er volgens de politie juist sprake is van een lichte daling.
- Heeft nog geen tijd gehad na te gaan hoe het zit met de maatregelen uit 2008 en wil dat best doen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Jaarverslagen Ombudsman Groningen (ingekomen stuk 14 mei 2019) i.c.m.

Jaarverslag klachten gemeente Groningen (collegebrief 6 juni 2019)

Mw. Kiki (inspreker op persoonlijke titel):

- Heeft bewijzen dat de Ombudsman niet onafhankelijk is en juridische steken laat vallen.
- Roept de Ombudsman en haar medewerker op ontslag te nemen.
- Stelt vast dat de Ombudsman niet alle Stadlers recht op wederhoor toekent en werd dat zelf niet gegund bij haar klacht over het contactverbod, dat al bijna negenenhalf jaar duurt. Ook vaart de Ombudsman blind op de volstrekt onjuiste informatie die het college verstrekt heeft.
- Bestrijdt de bewering van de Ombudsman en het college dat ze niet naar de civiele rechter toe zou kunnen stappen. Volgens de Raad van State kan dat wel.
- Voelt zich vogelvrij en kan niet naar de bestuursrechter. Er is en komt geen protocol.
- Laat een krantenartikel zien waaruit blijkt dat de rechtbank in 1996 al vernietigend oordeelde over het veel te laat verstrekken en publiceren van een festivalvergunning, waardoor de rechten van belanghebbende burgers vernietigd werden.
- Hekelt dat de Ombudsman publicatie twee weken voor een festival voldoende acht en dat burgers maar naar de rechter zouden moeten stappen.
- Is sinds 2013 de wanhoop nabij, zoals het college maar al te goed weet.

Mw. Hermans (Ombudsman Groningen):

- Is haar plaatsvervanger zeer erkentelijk voor het op adequate wijze overnemen van haar werkzaamheden tijdens ziekte. Het jaarverslag is in gezamenlijkheid opgesteld.
- Constateert dat er veel minder zaken waren afgelopen jaar, omdat een substantieel deel is overgeheveld naar het Noordelijk Belastingkantoor (NBK) en Stichting WIJ.
- Ziet in 2019 weer een flinke toename. Fluctuaties in het aantal klachten zijn een constante.
- Benoemt als terugkerende rode draden de informatievoorziening en afhandelingsduur van klachten.
- Benadrukt het belang dat de gemeente doet wat zij zegt of opschrijft, en om zich goed in te leven in de verschillende doelgroepen, desnoods met hulp van buitenstaanders. De gemeente is er voor haar burgers en niet andersom.
- Speurde vergeefs naar advertenties van de gemeente waarin opgeroepen werd eigenaren van driekamerhuurwoningen om een onttrekkingsvergunning aan te vragen, terwijl dat voornemen nota bene in de beleidsregels zelf is opgenomen.
- Vindt de normale bekendmakingsprocedure niet voldoende, omdat dit altijd verplicht is.
- Kan de negen mensen die dit aangekaart hebben niet uitleggen waarom zij de dupe zijn geworden van gemeentelijk handelen. Het schortte hier aan informatievoorziening en coulance.
- Is verheugd dat de gemeente inziet dat het beter moet en nu met grote regelmaat oproept verhuurdersvergunningen aan te vragen.
- Heeft ook gezien hoe belangrijk informatievoorziening is bij mensen die een uitkering hebben en in deeltijd gaan werken. Zij krijgen soms te maken met ingewikkelde uitkeringspecificaties en onregelmatige inkomsten. Zonder goede informatie vooraf kan het voor hen soms voelen alsof zij gestraft worden voor werk.
- Doet met klem een beroep op inlevingsvermogen wat betreft behandeltijd van aanvragen, verzoeken en e-mails. Een kort bericht dat het in behandeling is, kan al heel veel betekenen.

Dhr. Sietsma (GroenLinks):

- Complimenteert de Ombudsman met het duidelijke verslag. De hele commissie sluit hierbij aan.
- Hecht eraan dat de gemeente leert van fouten en is blij dat het college in de meeste gevallen de aanbevelingen opvolgt en excuses aanbiedt wanneer dat gepast is.
- Constateert dat steeds terugkomt dat de gemeente onvoldoende denkt vanuit het perspectief van de burger en te vaak vanuit het perspectief van het systeem. Te vaak wordt de burger om begrip gevraagd, terwijl de burger daar juist zelf om vraagt.
- Vindt dat elke klacht met gejuich als leermoment en kans zou moeten worden ontvangen en leest die houding nog te weinig terug in de collegebrief.
- Is bezorgd over het blijvend grote aandeel van klachten bij uitkeringszaken. Vaak gaat het om kwetsbare mensen. Wat doet het college om hiervan te leren?
- Constateert bij onttrekkingsvergunningen wel dat het goed fout is gegaan en dat het college er ook van geleerd heeft. Dat betekent nog niet dat vergunningen alsnog verleend zouden moeten worden.
- Oppert een aantal klagers uit te nodigen om hen te vragen wat er beter kan. Een aantal organisaties werkt op deze manier om te leren van klachten.

Mw. Uneken (PVV):

- Ziet veel ruimte voor verbetering in de omgang en behandeling van klachten.
- Concludeert uit deze rapportage dat de gemeente de Ombudsman onvoldoende serieus neemt door bepaalde zaken waar de Ombudsman over adviseert ongegrond te verklaren.

Mw. Hessels (VVD):

- Concludeert dat het inleven in de burger niet altijd goed is doorgedrongen in de organisatie.
- Vindt dat de gemeente goed te bereiken moet zijn en afspraken na moet komen.
- Is blij dat de gemeente het gesprek aangaat om tot verbeteringen te komen.
- Begrijpt de starre opstelling van het college bij onttrekkingsvergunningen niet. Waarom wordt dit niet netjes rechtgezet en waarom zet het college juist de hakken in het zand?
- Is benieuwd of en hoe het verbeterpunt van informatieverstrekking wordt opgepakt.
- Vindt dat mensen gestimuleerd moeten worden aan het werk te gaan en niet tegengewerkt moeten worden. Hebben de ingezette stappen al effect gehad?
- Verzoekt het college de aanbevelingen en ontwikkelingen bij het NBK in de gaten te blijven houden.
- Vindt het positief te lezen dat Stichting WIJ tenminste oplossingsgericht is. Weet het college of de toezeggingen inmiddels zijn nagekomen?

Dhr. Bolle (CDA):

- Constateert dat 'doen wat je zegt en zeggen wat je doet' een terugkerend thema is.
- Lijkt het niet aan de Ombudsman maar aan de gemeente om na te gaan of en in hoeverre de toezeggingen bij WIJ en NBK zijn nagekomen. Welke rol ziet het college daar voor zichzelf? Het college is toch de schakel tussen de raad en deze twee organisaties.
- Constateert dat het niet overnemen van de aanbeveling over onttrekkingsvergunningen niet adequaat gemotiveerd is.
- Is benieuwd hoe de Ombudsman het recente debat hierover duidt, aangezien zij zelf aangeeft dat de brief precedentwerking wel afdekt, terwijl dit voor een meerderheid van de raad reden was om het college niet op de vingers te tikken vanwege onbehoorlijk handelen.

Dhr. De Greef (SP):

- Werkt aan voorstellen om afhandelingsduur en informatievoorziening te verbeteren en hoopt dat collega's hierover mee willen denken.
- Sluit aan bij het CDA wat betreft het controleren van toezeggingen bij WIJ en NBK.

Dhr. Heemstra (ChristenUnie):

- Vindt het goed dat de Ombudsman wordt uitgenodigd in gesprek te gaan met medewerkers.
- Ziet dat het vaak schort in de communicatie en het nakomen van afspraken.
- Is blij dat er steeds minder klachten binnenkomen over het KCC.
- Vindt dat de aanbevelingen serieus en bij voorkeur ter harte genomen moeten worden. De gemeente heeft daar een voorbeeldfunctie en moet een lerende organisatie zijn.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vindt de functie en rol van de Ombudsman van groot belang voor burgers die vastlopen.
- Krijgt een déjà vu wat betreft het lang uitblijven van gemeentelijke reacties en wil weten hoe dit nu echt een keer structureel aangepakt wordt.
- Vindt het belangrijk altijd de aanbevelingen op te volgen.
- Hoopt dat de aangenomen motie van de VVD het verrekenen van extra inkomsten bij bijstand vergemakkelijkt. Hoe staat het hiermee?
- Is blij dat de samenwerking tussen WIJ en Ombudsman goed verloopt.
- Verzoekt het college bij het NBK een vinger aan de pols te houden wat betreft postbehandeling.

Dhr. Van der Laan (Stad en Ommeland):

- Denkt dat de daling van het aantal klachten positief te duiden is en vraagt hoe het college dat ziet.
- Sluit aan bij de vragen over het NBK en het controleren van nakomen van toezeggingen.

Dhr. Bushoff (PvdA):

- Ziet positieve ontwikkelingen en zorgpunten.
- Vindt de aandachtspunten bij het NBK zorgelijk, omdat het vaak minder bedeelde inwoners treft.
- Sluit aan bij het CDA wat betreft het overnemen en uitvoeren van aanbevelingen.
- Sluit voor het overige aan bij GroenLinks.

Dhr. Benjamins (D66):

- Sluit aan bij de vragen van het CDA aan de Ombudsman wat betreft onttrekkingsvergunningen.

- Legt de lat zo hoog dat medewerkers klachten niet langer als een aanval op henzelf ervaren, maar tussen de oren krijgen hoe inwoners worstelen met procedures of zich niet serieus genomen voelen.

Dhr. Mellies (100% Groningen):

- Noemt de Ombudsman een van de grootste vrienden van de raad doordat zij signalen bundelt en structurele problemen aanwijst.
- Valt het erg tegen dat zes van de tien aanbevelingen niet overgenomen worden door het college en dat bij twee zelfs een reactie uitblijft.
- Is verbolgen over het niet overnemen van de adviezen wat betreft kamerverhuur.
- Vindt het belangrijk lering te trekken uit adviezen en terug te koppelen aan de raad over acties.

Mw. Hermans (Ombudsman Groningen):

- Dankt de commissie voor de complimenten.
- Is blij met de oproep van GroenLinks dat de gemeente meer aan zou moeten geven wat er geleerd is en wacht de uitnodiging om daarover te spreken af.
- Beamt dat het afwijken van aanbevelingen volgens de wet gemotiveerd moet worden.
- Kreeg steeds een beetje nieuwe informatie over de zes dossiers uit 2018 en drie in 2019 over onttrekkingsvergunningen en niet een gedegen reactie vanaf de eerste zaak.
- Kan niet uitleggen aan de negen betrokkenen waarom de aanbevelingen niet worden opgevolgd en zij geen vergunning krijgen, ook niet met het argument van precedentwerking.
- Leerde in het raadsdebat dat 350 vergunninghouders geen brief hadden gekregen. Het is aan de gemeente besluiten te nemen, de Ombudsman doet alleen constatering en aanbevelingen.
- Benadrukt dat het verhaal in de rapporten genuanceerd is en vraagt zich af of deze rapporten wel met dezelfde intensiteit zijn gelezen.
- Heeft geen invloed op het fluctuerend aantal klachten en werkt gewoon af wat er wordt aangeleverd.
- Probeert elk jaar op een plezierige, niet-bedreigende manier de aanbevelingen onder de aandacht te brengen, maar merkt toch ook in de wandelgangen dat het een beetje als een aanval wordt ervaren.

Burgemeester Den Oudsten:

- Voelt zich in het geheel niet aangevallen door de opvattingen en rapporten van de Ombudsman en vindt het een buitengewoon belangrijk en goed functionerend instituut dat de gemeente scherp houdt.
- Wil de klachten niet weg relativëren, maar wijst erop dat er duizenden handelingen vanuit de gemeente naar burgers plaatsvinden. Een situatie met nul klachten bij de Ombudsman is een utopie. De gemeente moet altijd scherp blijven proberen vanuit de klachten het eigen handelen te verbeteren.
- Herkent de steeds terugkerende punten, zoals het lerend vermogen en onzorgvuldig handelen, zoals niet terugbellen, bepaalde vragen niet beantwoorden of te lang doen over procedures.
- Begrijpt dat het mensen stevig kan raken, bijvoorbeeld omdat zij een uitkering hard nodig hebben.
- Stelt vast dat er minder klachten zijn omdat WIJ en NBK nu aparte organisaties zijn.
- Vindt dat de rapportages ook bij de andere deelnemers besproken zouden moeten worden.
- Zal de vraag beantwoorden of WIJ en NBK de aanbevelingen opvolgen.
- Lijkt het de ideale situatie wanneer die informatie al bij bespreking in de commissie beschikbaar is.
- Beschouwt het debat over onttrekkingsvergunningen als afgedaan, omdat alle informatie en standpunten reeds zijn uitgewisseld.
- Noemt het ongebruikelijk dat een aanbeveling van de Ombudsman niet is opgevolgd, maar beschouwt het debat over onttrekkingsvergunningen als afgedaan omdat alles al is uitgewisseld.

Dhr. Van der Wal (directie):

- Licht toe dat de verschillende directies klachtenfunctionarissen hebben vrijgesteld, voor hoeveel fte hangt af van de hoeveelheid werkzaamheden, en dat er een overkoepelende coördinator is.
- Bespreekt de rode lijn van de klachten als concerndirectie, maar lijkt het goed meer te doen.
- Nodigt daarom de Ombudsman uit om in gesprek te gaan, zoals in de brief vermeld staat.
- Zegt toe als directie de casuïstiek van klachten – niet individuele casussen – te bespreken met medewerkers en management, om te bepalen wat daarvan geleerd kan worden en om daar expliciet op terug te komen bij de raadscommissie.
- Kan zich voorstellen Inkomensdienstverlening te kiezen, omdat het daar kwetsbare groepen raakt.
- Lijkt dit een goede eerste stap om klachten in een positiever daglicht te stellen. De suggestie van GroenLinks klagers uit te nodigen zou een prima volgende stap kunnen zijn.
- Legt uit dat klachten ook rechtstreeks bij de Ombudsman kunnen worden ingediend. Vanaf het begin wijst de gemeente ook op deze mogelijkheid.

De voorzitter:

- Dankt namens de commissie de Ombudsman, haar plaatsvervanger en staf voor het verzette werk.

B.2. Experiment gesloten coffeeshopketen (wensen en bedenkingen) (burgemeestersbrief 22 mei) en Aanvullende brief experiment gesloten coffeeshopketen (burgemeestersbrief 10 juni 2019)**Mw. Wijnja (GroenLinks):**

- Vindt dat softdrugs zo snel mogelijk gewoon gelegaliseerd zouden moeten worden.
- Worstelt enorm met de ingewikkelde positie waarin het kabinet gemeenten plaatst met dit gemankeerde experiment.
- Is het nog niet duidelijk welke voorwaarden noodzakelijk zijn voor valide uitkomsten en welke voorwaarden zijn uitonderhandeld door coalitiepartijen die eigenlijk tegen legalisering zijn.
- Hecht eraan dat het experiment een eerste stap is op weg naar een duurzame verbetering van het softdrugsbeleid. Is het dat ook of is het een opzetje om het beleid juist de nek om te draaien?
- Viel het met name tijdens de hoorzitting op dat de verhoudingen tussen de beoogde telers en de coffeeshophouders verstoord lijken. Wat betekent dit eventueel voor deelname en wat zou de gemeente hieraan kunnen doen?

Dhr. Van der Laan (PvdA):

- Noemt het huidige beleid schizofreen en is voor legalisering, al is het maar om meer controle te krijgen over wat voor soort softdrugs er in omloop zijn.
- Is daarom au fond positief en ziet het als eerst mogelijke stap naar legalisering.
- Is van mening dat het Rijk alle kosten zou moeten vergoeden, omdat het een rijksexperiment is. Echter, wanneer de burgemeester een coffeeshop zou sluiten, dan is de burgemeester aansprakelijk. Het zou simpeler zijn wanneer de minister toezegde alle kosten te vergoeden, ook juridische.
- Begrijpt de zorgen van de coffeeshophouders over veiligheid in verband met de weekvoorraad die aanwezig zou moeten zijn en verzoekt deze zorgen te adresseren, bijvoorbeeld met voorlichting.
- Lijkt het interessant de afbouwfase, waarin zowel softdrugs uit de gesloten fase als softdrugs uit de gebruikelijke bron verkocht mogen worden, intensief en apart te evalueren.
- Vraagt of het niet mogelijk is de afbouwfase in stand te houden, zodat de producten van de beoogde telers verkocht kunnen blijven worden en niet ineens weer verdwijnen doordat teruggegaan wordt naar het oude systeem in aanloop naar eventuele legalisering.
- Wil weten hoe de burgemeester ervoor zorgt dat de gemeente voldoende betrokken wordt bij de evaluatie van het experiment als geheel.
- Deelt de zorgen van GroenLinks over de conservatieve insteek van het experiment.

Dhr. Mellies (100% Groningen):

- Ziet genoeg redenen wietteelt te legaliseren, zoals brandveiligheid in woonwijken, geen controle op gebruikte middelen om wiet te telen, illegale gevaarlijke aftap van stroom en geen belastingafdracht.
- Heeft vertrouwen in de tien potentiële legale telers om in de vraag te voorzien.
- Ziet wel veel weerstand bij coffeeshops over het gebrek aan keuze al of niet mee te doen en het gebrek aan zekerheid over compensatie van schade door klantenverlies, overvallen of teruggang in aantal wietsoorten.
- Staat achter de geest van het experiment, maar twijfelt aan de vorm. Is het echt noodzakelijk alle coffeeshops tot deelname te verplichten? Waarom zouden resultaten meer verstoord raken dan door de illegale straathandel?
- Gelooft dat de kwaliteit van de wiet niet achteruit zal gaan en dan zou er geen angst moeten zijn voor klantverlies. Wat is het dan wel?

Mw. Jacobs (VVD):

- Staat in beginsel positief tegenover het experiment, omdat de huidige situatie niet logisch is.
- Lijkt het een voordeel dat coffeeshophouders normale ondernemers worden die voldoen aan alle fiscale en personele eisen en gecontroleerd kunnen worden op hun bedrijfsvoering.
- Hoorde van de burgemeester dat hij twee voorwaarden verbond aan deelname: een welwillende raad en welwillende coffeeshophouders. Hoe kijkt hij daar nu precies tegenaan?
- Verwacht alsnog een uitgebreide straathandel in andere softdrugs dan wiet.
- Is benieuwd waarom de strenge eisen voor andere gemeenten wel een belemmering zijn en hier niet.
- Vraagt hoe de burgemeester ook het risico taxeert dat veel coffeeshophouders stoppen en er een grote straathandel ontstaat.

Mw. Uneken (PVV):

- Vraagt zich af of het nog wel zin heeft discussie te voeren, aangezien de gemeente ondanks alle bezwaren en kritische geluiden toch al is ingeschreven, zij het onder voorbehoud.
- Wil weten hoe gegarandeerd wordt dat de kostprijs onder de huidige marktprijs komt te liggen, zodat verkoop interessant is en de handel zich niet naar de straat verplaatst.
- Haalt de burgemeester in Eindhoven aan, die zegt dat het experiment alleen landelijk zin heeft.
- Vraagt of inkoop en teelt weer de illegaliteit in verdwijnen na afloop van het experiment.
- Ziet te veel risico's voor de ondernemers en de stad, zoals overlast door illegale handel en het uitblijven van klanten vanwege twijfel aan kwaliteit en diversiteit van gereguleerde wiet.
- Leest over hoge kosten van deelname, alleen al door het opstellen van en toezien op regels.
- Begrijpt niet waarom Groningen zo graag mee wil doen, terwijl zoveel partijen en steden dat onverstandig vinden en het waarschijnlijk een averechts effect zal hebben.
- Ziet wel dat er iets moet gebeuren aan het gedoogbeleid, maar niet met dit uitgedeelde experiment.

Mw. Paulusma (D66):

- Vindt dat de huidige gedoogsituatie nooit had mogen ontstaan en is blij dat er een poging is tot een gesloten keten te komen. Alleen via experimenten kan uitgevonden worden wat wel en niet werkt.
- Is tevreden dat de gemeente met zoveel mogelijk mensen in gesprek is gegaan over deelname.
- Had graag meer ruimte gezien voor lokaal maatwerk, maar realiseert zich ook dat geen enkel experiment voor iedereen de beste voorwaarden kan hebben.
- Leest dat Utrecht nog ruimte zoekt voor aanpassing van de voorwaarden.
- Had liever gezien dat er meer dan tien gemeenten mee mochten doen, zodat er meer vergelijkingsmateriaal zou zijn.
- Ziet dat er landelijk politiek draagvlak is voor dit experiment met specifiek deze voorwaarden en is ervan overtuigd dat de burgemeester met commitment en samenwerking met coffeeshophouders het experiment tot een succes zou kunnen maken, ook al kent het experiment veel mankementen.
- Vindt het belangrijk een eerste stap te zetten om tot legalisering te komen.
- Is benieuwd of het aanpassen van lokale regels, zoals regels over overdracht van vergunningen, het aantrekkelijker zou kunnen maken voor coffeeshophouders om mee te doen.
- Vraagt of er steviger schriftelijke garanties vanuit het Rijk kunnen komen dat de gemeente niet in juridische procedures verwickeld kan raken en dat extra gemaakte kosten gecompenseerd worden.

Mw. Wobma (SP):

- Begrijpt niet waarom Groningen mee zou moeten doen wanneer andere grote steden er vanaf zien vanwege de vele haken en ogen. Waarom is een experiment nodig?
- Vraagt zich af wat het doel precies is. Illegale aanvoer dreigt juist toe te nemen wanneer klanten hun gewenste producten niet meer in de shop kunnen krijgen, wanneer er geen prijsgarantie is en wanneer buitenlandse hasj, met name uit Marokko, buitengesloten wordt en illegaal zal gaan.
- Citeert mevrouw Woudstra van Stichting Drugsbeleid, die het experiment tijdens de hoorzitting een gedrocht noemde en het verbijsterend vond dat Nederland zo ver achterloopt in regulering en legalisering. Sommige staten in de VS zijn al veel verder.
- Ziet het experiment als gedoemd om te mislukken en vreest dat draagvlak voor legalisering onder druk zal komen te staan door problemen met illegaliteit.

Dhr. Van der Laan (Stad en Ommeland):

- Is een ondernemersvriendelijke partij en constateert dat geen van de gesproken coffeeshops het experiment ziet zitten. Daarom steunt de fractie het experiment niet.
- Wijst erop dat veel coffeeshophouders al tientallen jaren hun bedrijf voeren. Dan gaat het niet aan daar vier jaar mee te experimenteren zonder duidelijke uitkomst. Los van de discussie over wel of niet gedogen zou er niet zo geëxperimenteerd moeten worden met Groninger ondernemers.
- Vindt coffeeshophouders gewoon hardwerkende ondernemers die zich aan de huidige regels houden. Ze hebben gewoon administratiekantoren en accountants in dienst.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Heeft altijd gepleit voor een mogelijk experiment, maar heeft er moeite mee dat alle coffeeshophouders hebben aangegeven tegen deelname te zijn.
- Vindt het daarnaast vreemd de overgang naar legalisatie zo als experiment in te zetten, waarbij een uitkomst zou kunnen zijn dat het mislukt en teruggedaan wordt naar de illegale situatie. Het beste is om gewoon over te stappen naar legalisatie, maar dat is een landelijke discussie.

- Wijst erop dat andere grote gemeenten zijn afgehaakt vanwege de voorwaarden.
- Sluit aan bij de vragen van PvdA over juridische zaken en de weekvoorraad en van de VVD over de twee voorwaarden die de burgemeester zichzelf had gesteld.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Zit stevig in de maag met het experiment als voorstander van legalisering.
- Ziet veel haken en ogen, vooral dat geen van de twaalf coffeeshophouders het ziet zitten.
- Lijkt het beter op te trekken met de grote steden die pleiten voor een beter experiment met voorwaarden die zorgen voor eerlijkheid en betrouwbare conclusies.

Dhr. Bolle (CDA):

- Vindt met name de tweede brief helder. Zo blijkt het argument van een verplichte weekvoorraad niet op te gaan, het betreft een maximale voorraad. Coffeeshops mogen zich vaker laten bevoorraden.
- Denkt niet dat het een ideaal experiment is, maar het resultaat van polderen.
- Vond de tegenargumenten van coffeeshophouders niet zo sterk. Voorstanders van legalisering zouden dit toch als een stap kunnen zien. Zonder experiment komt legalisering niet dichterbij. Daarom had het CDA meer enthousiasme verwacht van de coffeeshops.
- Sluit aan bij de drie vragen van D66.
- Stelt als harde voorwaarde dat de kosten geheel door het Rijk gefinancierd worden.
- Vertrouwt erop dat de burgemeester een inschatting heeft gemaakt van de opstelling van de coffeeshophouders. Als zij allemaal zouden stoppen, dan had hij de gemeente vast niet ingeschreven.

Dhr. Heemstra (ChristenUnie):

- Steunt deelname als onderdeel van het coalitieakkoord, maar is tegen softdrugs en initieerde het experiment niet. Drugsgebruik is niet onschuldig en heeft gevolgen voor gezondheid en toekomstperspectief van met name jongeren.
- Vindt softdrugs niet passen bij het preventieakkoord en de rookvrije generatie.
- Weet dat er landelijk onvoldoende draagvlak is om softdrugs te bestrijden. De huidige gedoogsituatie is niet ideaal en leidt tot criminaliteit, ondermijning, onveiligheid en overlast.
- Zal het experiment kritisch volgen op resultaten op deze punten en de volksgezondheid.
- Verwacht dat het experiment meer duidelijkheid zal geven over de verschillende inschattingen die coffeeshophouders en potentiële kwekers maken.
- Wenst dat er aandacht is voor preventie, gezondheidsrisico's en verslavingszorg.
- Pleit voor onverminderde inzet op handhaving en aanpak van drugscriminaliteit en verwacht niet meteen dalende criminaliteit, omdat buitenlandse vraag en aanbod blijven bestaan.
- Vindt dat het Rijk de extra kosten moet vergoeden. Is de toezegging daarover hard?
- Ziet het experiment niet als eerste stap naar legalisering, maar als een manier kennis te verwerven.

Burgemeester Den Oudsten:

- Stelt PVV gerust dat het serieuze debat zeker niet voor de bühne gevoerd wordt. Als de raad niet wil dat Groningen deelneemt, dan gebeurt dat niet. Politiek draagvlak is belangrijk.
- Zou ook graag draagvlak bij de coffeeshophouders zien. Per gemeente verschilt dat, elders zijn er flink wat coffeeshophouders die wel mee willen doen.
- Riep coffeeshophouders in een eerste gesprek op een gezamenlijk plan op te stellen en concludeerde in een tweede gesprek dat zij het onderling niet eens waren en te veel haken en ogen zagen.
- Vindt het bij een progressieve gemeente als Groningen passen de mogelijkheid aan te grijpen om het gedogen van een illegale situatie te stoppen door het legaal te maken.
- Vindt het belangrijk samen te kijken of het experiment voldoende onderbouwd en goed georganiseerd is, zodat het iets oplevert om verder te gaan op de weg naar legaliseren.
- Waardeert het genuanceerde betoog van de ChristenUnie, maar ziet het wel als stap naar legaliseren.
- Begrijpt de zorgen van de coffeeshophouders, het gaat om een miljoenenindustrie, en verwijt hen ook niet de gedoogsituatie, maar roept op de mogelijkheid aan te grijpen om de boterham niet langer deels in het criminele circuit te verdienen.
- Wijst op de paradox van het gedogen, waarbij de overheid enerzijds kwekerijen oprolt en anderzijds gelegenheid geeft door niet te vervolgen om de niet-onderschepte wiet te verkopen.
- Weet dat er landen zijn die in een keer legaliseren. In Nederland gaat het met een hinkstapsprong. De meningsvorming over softdrugs en het gedoogbeleid is wel aan het schuiven. Het experiment is een polderoplossing om met zoveel mogelijk draagvlak de eerste stap te zetten.
- Beamt dat er haken en ogen aan het experiment zitten, maar ook harde randvoorwaarden,

bijvoorbeeld dat de wiet van dezelfde kwaliteit moet zijn en dat alle shops mee moeten doen, omdat ze anders gesloten worden. Via een inschrijving kunnen nieuwe exploitanten dan een kans krijgen die plek in te nemen.

- Wijst erop dat coffeeshophouders nu hun bedrijf niet over kunnen dragen of verkopen, terwijl dat bij deelname aan het experiment wel kan omdat het dan een legaal bedrijf is. De nieuwe exploitant moet natuurlijk wel voldoen aan alle vergunningseisen.
- Verwacht dat het constructieve gesprek over invulling van het experiment gewoon voortgezet zal worden wanneer de gemeente besluit deel te nemen, ondanks de verschillen van opvatting.
- Kan geen zekerheden geven over behoud van omzet. In de huidige situatie is ook sprake van concurrentie.
- Deelt het standpunt dat het Rijk alle extra kosten zou moeten vergoeden, maar kan nog geen zekerheid geven omdat de kosten nog niet exact becijferd zijn en omdat de bevestiging van de minister richting kandidaat-gemeenten over veertien dagen verwacht wordt.
- Stelt het vergoeden van de extra kosten als randvoorwaarde als de raad dat doet.
- Heeft juridisch goed laten uitzoeken dat de verantwoordelijkheid voor het experiment wat wetgeving betreft bij het Rijk ligt en voor uitvoering bij het lokaal bestuur, met de wet als basis. Wanneer de gemeente volgens de wet het experiment uitvoert, dan is het juridisch logisch wanneer eventuele procedures tegen het Rijk gevoerd worden en niet tegen de gemeente.
- Wijst op de redenering van de landsadvocaat wat betreft omzetting dat het omvormen van een illegale bedrijfstak naar een legale geen reden kan zijn procedures te starten tegen de overheid.
- Zal het advies van de gemeentelijke advocaat delen, zodat men zelf het oordeel kan vellen.
- Neemt de zorgen over veiligheid serieus. Op dit moment is ook sprake van een voorraad, deels in een coffeeshop en deels op onbekende locaties. Dat brengt nu risico's en ripdeals met zich mee. Daar komt bij dat de coffeeshouder de bevoorrading kan organiseren, ook meermaals per dag.
- Hecht eraan dat het experiment daadwerkelijk zo veilig mogelijk georganiseerd wordt.
- Wijst erop dat er nu niets bekend is over prijsmarges en de werking van prijsmechanismen, straks wel omdat het transparant wordt. Er zal naar verwachting een nieuw evenwicht ontstaan.
- Heeft geen enkele aanwijzing dat het experiment invloed zou hebben op de straathandel en extra onveiligheid op straat, wanneer producten van goede kwaliteit en redelijke prijs zullen zijn.
- Heeft de zorg wel besproken met de minister en overlegd hoe het Rijk financieel bij zou kunnen dragen aan extra vormen van handhaving.
- Stelt voor na de zomervakantie, in het geval de raad voor deelname is, een stuk neer te leggen over preventie en aandacht voor risico's van softdrugs in het kader van het experiment.
- Concludeert dat een meerderheid van de commissie ervoor is het experiment door te zetten.

De burgemeestersbrieven worden als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

B.3. Subsidieverordening groep 1588 versterkingsopgave Groningen (raadsvoorstel 29 mei 2019)

Mw. Kiki (inspreker op persoonlijke titel):

- Hekelt dat niemand eerder gereageerd heeft op haar inspraak, waarin zij aangaf al negenenhalf jaar niet met ambtenaren te mogen praten, en richt zich daarom louter tot het publiek thuis.
- Rekent voor dat inwoners van batch 1588 26.448 euro op zouden kunnen halen wanneer zij een claim indienen, aangezien er recent een eerste overboeking van 42 miljoen euro is gedaan.
- Roept op dit snel te doen voordat gemeenten het geld aan andere zaken uitgeven.
- Vraagt zich af of bij vergunningen voor nieuwbouw aardbevingsbestendig bouwen een eis is.
- Lijkt het heel raar dat het om een specifieke uitkering gaat en vindt het nog vreemder dat gesproken wordt over een subsidieverordening, terwijl het gaat om schade.
- Hoopt dat iedereen de documenten goed doorleest, zodat de slachtoffers zichzelf kunnen helpen.

Dhr. Bushoff (PvdA):

- Stelt voorop dat het gaswinningsdossier over inwoners van het aardbevingsgebied gaat, die vaak te maken hebben met onzekerheden en verlies aan vertrouwen. Het is belangrijk dat zoveel mogelijk weg te nemen als gemeente door duidelijk te zijn, afspraken na te komen en inwoners zoveel mogelijk regie en keuzevrijheid te geven.
- Vindt het voorstel een grote stap in die goede richting.
- Is benieuwd hoe waarschijnlijk het is dat deze aanpak een vervolg krijgt in de versterkingsaanpak.

Mw. Schoutens (GroenLinks):

- Is blij dat invulling gegeven is aan de landelijke GroenLinks-motie om met een bouwdepot meer controle terug te geven aan de inwoners.
- Vraagt hoe zeker het is dat het Rijk eventuele overschrijdingen betaalt en wat de criteria zijn.
- Wijst op het grote belang de aanpak goed te evalueren om het mogelijk een vervolg te geven. Het perspectief van de inwoners moet daar heel prominent in mee worden genomen.
- Wil meer aandacht voor het bewaken van sociale cohesie en roept op niet alleen bouwkundige begeleiding te bieden, maar ook begeleiding van het sociale groepsproces om tot gezamenlijke besluiten te komen. Er kunnen daarbij spanningen ontstaan.

Mw. Uneken (PVV):

- Is blij met het beschikbare geld, waardoor deze huizen niet tussen wal en schip vallen.
- Vraagt of de cofinanciering door corporaties van 20.000 euro per woning niet zal zorgen voor minder optimale versterking of hogere huren. Zij krijgen ook al de klimaatplannen voor de kiezen.

Dhr. Heemstra (ChristenUnie):

- Is blij dat gedane afspraken en toezeggingen waargemaakt kunnen worden. Het sluit goed aan bij wat gevraagd is: meer regie bij de gemeente en meer duidelijkheid, grip, keuzevrijheid en zeggenschap bij eigenaren.
- Hoort dat bewoners blij en tevreden zijn met de gemeentelijke rol, één loket en de duidelijkheid.
- Hoopt dat dit de gangbare methode zal worden voor de versterkingsaanpak.
- Pleit ervoor het administratieve proces zo eenvoudig mogelijk te houden.
- Hecht eraan dat snel gestart wordt, zodat na een lange tijd afwachten resultaten zichtbaar worden.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij de ChristenUnie, ook wat betreft administratieve processen. Het streven zou moeten zijn zo snel mogelijk uit te keren.

Dhr. Van der Laan (Stad en Ommeland):

- Is blij met de geboekte progressie.
- Sluit aan bij de hoop dat er minder sprake zal zijn van bureaucratie.
- Is blij dat de hegemonie van de NAM is doorbroken. De NCG zit er nog wel tussen.
- Vraagt waarom een vertegenwoordiging van particuliere woningeigenaren niet zijn betrokken bij het controleren en opstellen van de prijslijst, terwijl zij 70% van het woningarsenaal bezitten.

Dhr. Benjamins (D66):

- Is blij te lezen dat er duidelijkheid vooraf komt en dat er keuzevrijheid teruggaat naar de inwoners.
- Roept op nu vooral tempo te maken.

Wethouder Van der Schaaf:

- Dankt de commissie voor de complimenten.
- Licht toe dat er met de gemeenten Midden-Groningen, Appingedam en Delfzijl intensief is samengewerkt om zoveel mogelijk tot eensluidende afspraken te komen en elkaar te versterken.
- Beamt het belang om bureaucratie zoveel mogelijk te verminderen, dienstverlening te verbeteren en bewoners zoveel mogelijk te ontzorgen. Daarom zijn de uitgangspunten ook eenvoudigheid, helderheid, keuzevrijheid binnen de budgetten en ontzorging in de mate die mensen zelf willen.
- Zal met andere gemeenten er goed op sturen dat het in de praktijk gaat werken. Een goede evaluatie is inderdaad cruciaal.
- Kan helaas nog niet bevestigen dat deze aanpak de toekomst heeft, maar denkt wel dat de gemeentelijke regierol leidend zal moeten blijven, evenals de genoemde uitgangspunten.
- Legt uit dat deze aanpak nog gebaseerd is op de gebiedsgerichte aanpak van NCG de heer Alders, terwijl nu risicogestuurd gewerkt wordt.
- Kan zich wel voorstellen dat positieve ervaringen en leerpunten vanuit de vier gemeenten ingebracht worden in het overleg met het Rijk en andere partners.
- Vindt het logisch dat de corporaties een positie hebben in het convenant, omdat ze ook meebetalen en organiseren aan het convenant. De gemeente en andere deelnemers aan het convenant hebben de belangen van individuele eigenaren en bewoners zoveel mogelijk behartigd. Daarom is er gekozen niet bijvoorbeeld Vereniging Eigen Huis te benaderen.
- Kan de eigen bijdrage van corporaties wel verklaren. Ten eerste krijgen zij een deel terug via een korting op de verhuurdersheffing. Ten tweede hadden zij ook zonder de versterking op termijn een vervangingsopgave gehad, die ze nu grotendeels vergoed krijgen. Ten derde moet staatssteun voorkomen worden.

- Antwoordt dat er geen negatieve consequenties zijn voor huurders, eerder positieve. Zij krijgen niet alleen een veiliger huis, maar ook een beter en waarschijnlijk energiezuiniger huis.
- Gaat ervan uit dat het Rijk het covenant serieus neemt en zich houdt aan de afspraken, ook wat betreft overschrijdingen.
- Zal in een vrij vroeg stadium kunnen monitoren of de prijslijst reëel is en wanneer nodig kunnen schakelen met het Rijk om budgetten te verhogen.
- Vindt dat een goede bouwkundige begeleiding niet alleen technisch, maar ook sociaal van aard is, omdat er veel komt kijken bij een bouwproces.
- Wijst erop dat er daarnaast budgetten beschikbaar komen voor psychische gezondheid.
- Concludeert dat er veel steun is voor de aanpak en wil snel starten met de versterking.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 22.24 uur.